

Reacties:

f.schmidt@wxs.nl

Histo-visie

Het bestuur van Hasselt in 1806

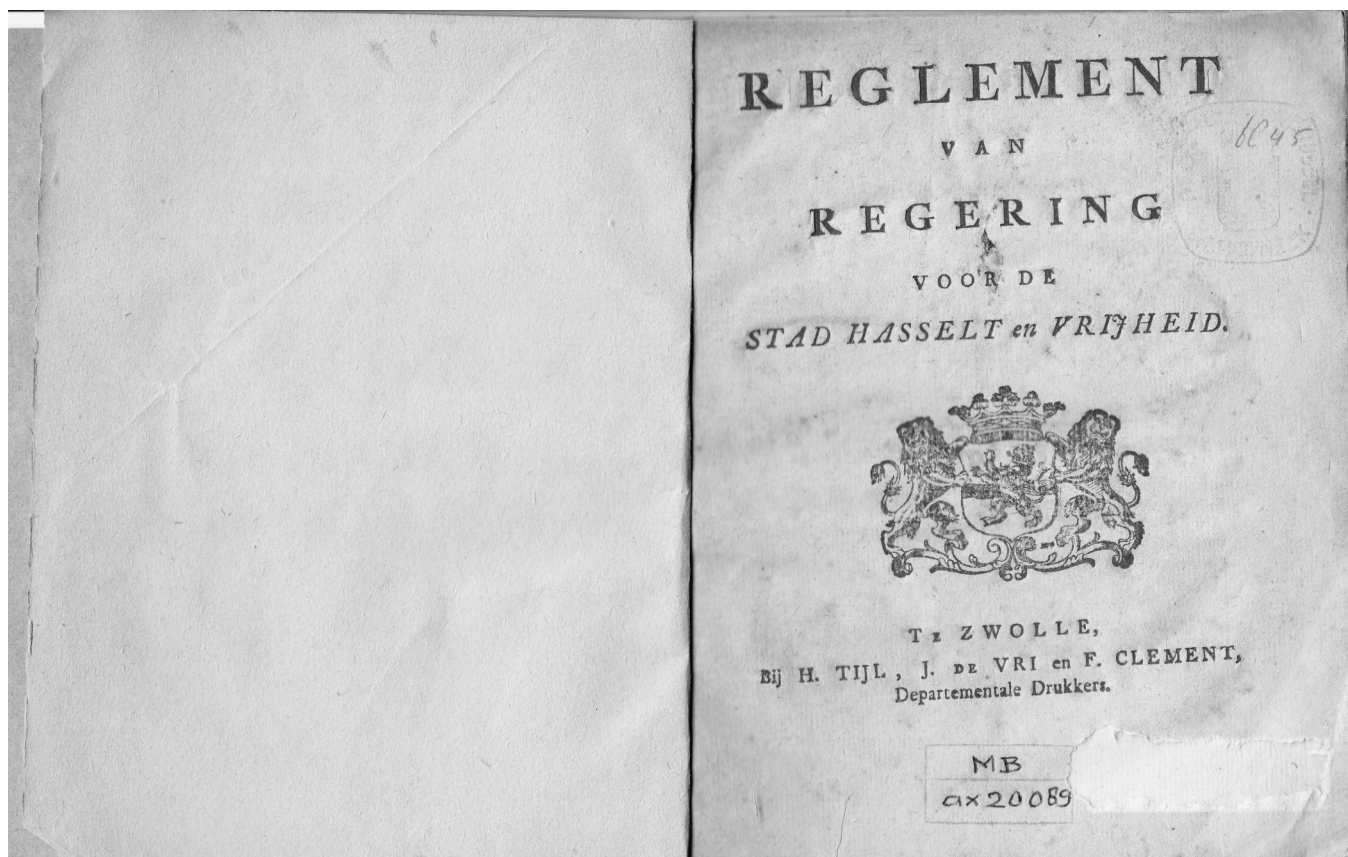
In 1806 ontstond het Koninkrijk Holland. De broer van Napoleon, Lodewijk Napoleon werd koning. Omdat Holland nu een koninkrijk was geworden moest de grondwet veranderd worden. Ook het plaatselijk bestuur diende gewijzigd te worden. Een revolutionaire verandering werd het niet. Het geheel leek heel veel op de al in 1803

ingevoerde wijziging.

De magistraat bestond uit zes personen, 'burgemeesteren' genoemd. Ze werden door het stemgerechtigde deel van de bevolking gekozen. Wie 25 jaar en ouder was, en goed bekend stond en redelijk geërfd en goedgevoerd was, werd als stemgerechtigde beschouwd. Zijn naam werd op de kiezerslijst

ten genoteerd.

Om te voorkomen dat net zoals in de achttiende eeuw gebruikelijk was de macht in handen van een beperkt aantal families kwam te liggen, werd bepaald dat wie familie was van één van de magistratsleden tot aan de vierde graad of een zwager was van een magistratslid, niet verkiesbaar mocht worden gesteld.

Hun traktement bestond uit 50 gulden. Predikanten, onderwijzers en militairen waren van het ambt uitgesloten. De secretaris had binnen de magistratuur geen stemrecht, alleen adviesrecht. En nog een les uit het verleden. De magistratuur-leden mochten niet als belastingpachter fungeren.

Naast de magistratuur bestond nog het college van gecommitteerden. Ook dat bestond uit zes leden. Hun taak bestond uit het jaarlijks afhooren van de rekeningen. Verder mocht de magistratuur geen belastingen opleggen zonder instemming van de gecommitteerden en ook voor de verkoop van stadsgoederen moest men de toestemming van hen hebben. Voor hun werk ontvingen zij elk jaar 2 ducats [120 stuivers ofwel 6 gulden].

Elk jaar trad één burgemeester en één gecommitteerde af. Beiden waren herkiesbaar.

De gecommitteerden werden op 12 december (dus een dag voor St Lucia) door de stemgerechtigde burgers van Hasselt gekozen. De stemming geschiedde schriftelijk met gesloten briefjes.

De magistratuurverkiezing verliep iets anders. Uit de in december gekozen zes gecommitteerden werd door loting een drietal aangewezen. Samen met een drietal

door de stemgerechtigde burgers van Hasselt aangewezenen, kozen zij het nieuwe magistratuurlid. Dat mocht niet iemand uit hun midden zijn.

Binnen de magistratuur bestond een roulatiesysteem. Je was president of voorzitter voor de duur van een maand. Daarna werd je opgevolgd. Het college vergaderde zo vaak als nodig. Het ging niet alleen over de handhaving van de orde en een goed verloop van de dagelijks gang van zaken in de stad, maar ook over de economie en de financiën van de stad. De magistratuur mocht zelf keuren uitvaardigen, mits deze niet in strijd waren met de nationale wetten. Ze bezat echter geen rechtelijke bevoegdheden. Naast de lokale toezicht houdende taak, moest het ook toezien op en zorg dragen voor de uitvoer van de nationale wetten.

Als de magistratuur tot stemming over ging dan bracht eerst de president, daarna het langst zittende lid zijn stem uit en als één na laatste het jongste lid. De laatste stem werd uitgebracht door de voorzittende president.

De derde burgemeester was tevens dijkgraaf van de Hasselter markenshouw. Hij koos uit de magistratuur twee heemraden. De stadssecretaris was tevens dijkschrijver. Verder werd uit hun midden gekozen een

tweetal armvoogden, een tweetal dat toezicht moest uitoefenen op de stadsbezittingen en een tweetal dat belast was met de stadsfinanciën. De stadsroeddrager fungeerde als bode.

Toch leidde dit niet tot ingrijpende veranderingen. De magistratuur bestond in 1806 uit H. Meyer, C. van Dingstee, G. de Vries en M.A. Exalto d'Almaras. Allemaal personen die direct of indirect ook al bemoeienis met het bestuur hadden in de jaren van voor 1795. De periode dat de Fransen nog niet in het land waren. Als secretaris fungeerde

M.Z. Tijn. In grote lijnen stonden de bestuurders dicht bij Oranje dan bij het Franse bestuur. Dat gold overigens ook voor de bevolking van Hasselt.

Bron:

Reglement van regering voor de stad Hasselt en Vrijheid (Zwolle 1806).

